

Førtidspensionsreformen i 2013 og dens konsekvenser for patienter med kræft

PhD Christina M. Stapelfeldt

Danske Kræftforskningsdage
Odeon, Odense den 29.-30. august 2019

www.defactum.dk | Christina M. Stapelfeldt | chrstp@rm.dk

Nøgletal om kræft

- Diagnosticerede på verdensplan
 - 14 mio.
 - Antallet forventes at stige med 70 % over de næste 20 år
- 8.2 mio. dødsfald
- Diagnosticerede i DK (2017)
 - 42.779 (↑ 2,5 % ift. 2016)
- 324.649 personer levede med kræft i 2017
- Ca. 40 % er i den arbejdsdygtige alder på diagnosetidspunktet

Er arbejdslivet vigtigt for kræftoverlevende?

- Ja – det repræsenterer normalitet, socialt tilhørsforhold, struktur i hverdagen, økonomisk uafhængighed samt bidrager til livskvalitet.
- Men – kræftoverlevende oplever at stå alene med spørgsmål omkring arbejde
 - Dårlig kommunikation på tværs af sektorer
 - Fagprofessionelle er tilbageholdende ift. at italesætte arbejdslivet

Er kræftoverleverere vigtige for samfunds- økonomien?

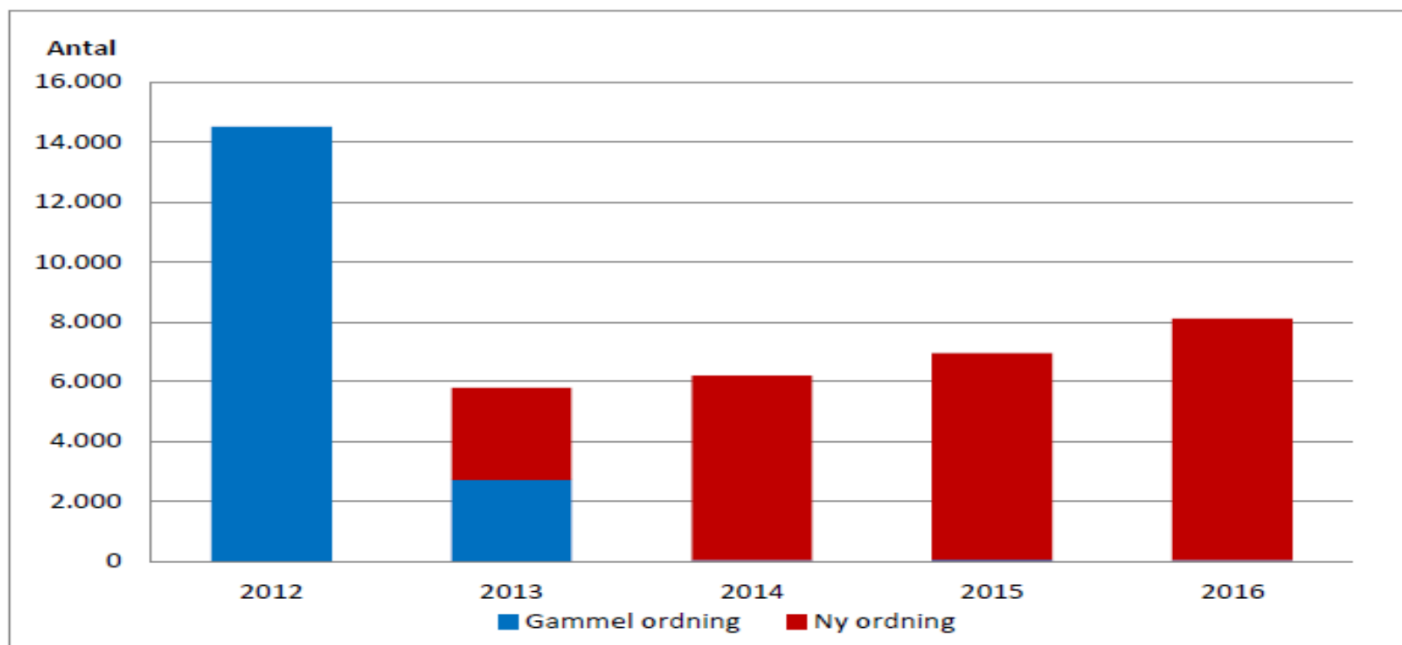
- Demografi og vores måde at strukturere vores liv på har undergået store forandringer i de sidste 100 år
 - Velfærdsstaten er sat under pres => behov for reformer
- Det er uklart om disse reformer faktisk har øget arbejdsudbuddet blandt de ældre og personer med nedsat arbejdsevne.

Førtidspensionsreformen i 2013

- Reducere antallet af tilkendte førtidspensioner – særligt til personer under 40
- Etablering af kommunale rehabiliterings-teams

Effekten af førtidspensionsreformen

Figur 1.1 Antal tilkendelser af førtidspension, 2012-2016, antal

Titel Førtidspension 2016
Udgiver Ankestyrelsen, juni 2017
ISBN nr
Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen
Tegholmegade 3, 2450 København SV
Telefon 33 41 12 00
Hjemmeside www.ast.dk
E-mail Ast@ast.dk

Fokus på mere end blot at behandle kræftsygdommen

- Tidlig opsporing, forbedrede behandlingsregimer samt et øget fokus på rehabilitering
- Blandt kræftramte diagnosticeret mellem 1980-2001 fandt man en 60 % øget risiko for at blive førtidspensionist
 - 2013-reformens indvirkning på personer diagnosticeret med kræft

Formål

At undersøge risikoen for at få tilkendt førtidspension blandt incidente kræftpatienter op til 5 år efter diagnose sammenlignet med en matchet kontrolgruppe – før og efter førtidspensionsreformen i 2013.

Design og population

- Populations-baseret kohorte studie med en maksimal opfølgingsperiode på 5 år
- Kræft population (n=114.880)
 - Cancerregistret
 - Alle førstegangsdagnosticerede patienter mellem 20 og 60 år (januar 2000 til december 2015)
 - Til rådighed for arbejdsmarkedet
- Matchet kontrolgruppe (n=519.823)

Analyse

- Udfald – *Kumuleret Incidens Prævalens (KIP) ift. tilkendelse af førtidspension efter 1, 2, 3 , 4 og 5 års opfølgning*
- Associationsmål
 - %-vis forskel mellem kræftramtes og kontrollers risiko for at få tilkendt førtidspension
- Potentielle confounders
 - Etnicitet, Charlson Comorbidity Index, Sygefravær (≥ 4 uger) 12 to 24 måneder før kræftdiagnose og kræftdiagnose

Resultater - risikoen for at få tilkendt førtidspension

- Før reformen
 - For patienter med kræft var risikoen **13,6 %**
 - For kontrolgruppen var risikoen **3,5 %**
- Efter reformen
 - For patienter med kræft var risikoen **9,4 %**
 - For kontrolgruppen var risikoen **1,8 %**
- Risikoen reduceret med en 1/3 for patienterne med kræft mens den blev halveret for kontrolgruppen

Diskussion og perspektiv

- Styrker og svagheder
 - Populations-baseret studie design samt register data af høj kvalitet
 - Alder ved tidspunktet for tilkendelse af førtidspension var ukendt
- Alt i alt reduceredes andelen, der tilkendtes førtidspension efter reformen i 2013 ca. med 30 % for kræftramte imod ca. 50 % for kontrollerne.
 - Godt nyt for samfundsøkonomien.
 - Men er det også godt nyt for kræftpatienten?

Tak til medforfattere

Pernille Pedersen (DEFACTUM)

Maria Aagesen (REHPA)

Lars Hermann Tang (REHPA)

Henrik Bruun (Aarhus University)

Ann-Dorthe Zwisler (REHPA)